

Nr 63.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) **Om- och tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under kapitalbudgeten gjorda förslag (bilaga 7, punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1946), vilket avser en utvidgning av expeditions- och tjänstelokalerna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av landsarkivet i Göteborg* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 245 000 kronor.

2:o) **Ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket.** I enlighet med Kungl. Maj:s förslag (punkt 2, s. 3 och 4), vilket huvudsakligen avser inredande av nya bokmagasin, anordnande av nya hissar och trappor samt iordningställande av en hörsal, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 520 000 kronor.

3:o) **Ombyggnad av gamla kemiska institutionsbyggnaden vid universitetet i Uppsala. Ombyggnad av seminariehuset S:t Larsgatan 2 i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3 och 4, s. 4—7), vilket avser beredande av utrymmen för humanistiska sektionens behov, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1946/47 anvisa

a) till *Ombyggnad av gamla kemiska institutionsbyggnaden vid universitetet i Uppsala* ett investeringsanslag av 562 000 kronor;

b) till *Ombyggnad av seminariehuset S:t Larsgatan 2 i Uppsala* ett investeringsanslag av 105 000 kronor.

4:o) **Nybyggnad för fysiologiska institutionen vid universitetet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 7), vilket avser anvisande av ett slutanslag för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för fysiologiska institutionen vid universitetet i Lund* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

5:o) **Förvärv av mark för Lunds universitets räkning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 7 och 8), vilket avser att bereda universitetet tillfälle att efter Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall förvärva mark för framtida byggnadsverksamhet eller till försöksfält för vissa institutioner, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förvärv av mark för Lunds universitets räkning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

6:o) **Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkt 7) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

7:o) **Utbyggande av karolinska sjukhuset.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 9 och 10), vilket avser anvisande av medel till en dermatovenereologisk och en pediatrik klinisk ävensom till vissa ändringsarbeten inom sjukhusets centrala köks-, tvätt- och maskinanläggningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbyggande av karolinska sjukhuset* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

8:o) **Ombyggnad av paviljong I vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 10—13) föreslagit riksdagen att till ombyggnad av paviljong I vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 73 000 kronor.

Paviljong I vid akademiska sjukhuset i Uppsala inrymde tidigare såväl sjukhusets kvinnoklinik som dess ögonklinik. Sedan uppförandet av en nybyggnad för kvinnokliniken påbörjats, verkställdes under åren 1941 och 1942 en utredning om hur med paviljong I borde förfaras, sedan den nya kvinnokliniken tagits i bruk. Utredningen utmynnade i förslag, att byggnaden borde bibehållas samt ombyggas och moderniseras för ögonklinikens behov och dessutom sammanbyggas med medicinska kliniken genom en mellanbyggnad, vilken senare skulle inrymma tandklinik och en del lokaler, erforderliga för ögon- och medicinska klinikerna. I planen ingick bland annat också att vindsvåningen borde helt ombyggas till en fullständig bostadsvåning. Sedan ifrågakarande förslag visat sig alltför kostnadskrävande i dåvarande ansträngda statsfinansiella läge, framlades ett reducerat förslag, innefattande i stort sett endast ombyggnad och modernisering för ögonklinikens behov. Övriga förslag, däribland ombyggnaden av vindsvåningen, avsågos att realiseras så småningom. Till genomförande av ifrågakarande reducerade förslag anvisade 1943 års riksdag ett investeringsanslag av 142 000 kronor.

Frågan om ett partiellt fullföljande av det ursprungliga ombyggnadsprogrammet har nu tagits upp. I särskilda skrivelser den 6 oktober 1944 och den 19 oktober 1945 har *universitetskanslern* efter framställning av *det större akademiska konsistoriet i Uppsala* hemställt, att ett belopp av 72 785 kronor måtte anvisas till fortsatta ombyggnadsarbeten i paviljong I. Detta belopp utgör hälften av den beräknade kostnaden för om- och påbyggnad av vindsvåningen i enlighet med ett av arkitekten G. Birch-Lindgren utarbetat, den 13 december 1943 dagtecknat förslag. Andra hälften av kostnaderna har förutsatts skola bestridas av Uppsala läns landsting. Beträffande behovet av en ombyggnad och innebörden av ifrågakarande förslag inhämtas av en handlingarna bifogad, av sjukhusets *intendent* upprättad promemoria bland annat följande.

Vindsvåningen hade ursprungligen innehållit 9 bostadsrum med vindskupor. Vid ombyggnaden hade ett bostadsrum spolierats av hisstrumman. De 8 återstående bostadsrummen beboddes fortfarande av sköterskor och barnmorskor. Bostäderna hade emellertid dåligt fönsterljus, saknade varma garderober, badrum eller andra moderna anordningar samt låge vid en ouppvärmad vindskorridor. De i bostäderna inhysta befattningshavarna hade förklarat, att de inom kort såge sig nödsakade fordra andra och bättre bostäder. Mot deras anspråk i detta fall kunde från sjukhusdirektionens sida icke resas välgående skäl, när bostädernas standard verkligen låge långt under vad som numera vore brukligt.

Att låta rummen stå obebodda och i stället lämna sköterskorna kontant bostadsersättning skulle förorsaka en ökning av sjukhusets hyreskostnader med 660 kronor pr rum och år, d. v. s. för 8 rum 5 280 kronor pr år.

Följande två alternativ erbjöde sig för frågans lösande:

1) att sätta de nuvarande bostäderna i stånd och bygga in korridoren vinterbonad och försedd med värme samt installera tekök, bad- eller duschrum m. fl. ekonomianordningar, vilket enligt verkställd kostnadsberäkning skulle draga en kostnad av 35 000 kronor;

2) att helt och hållet bygga om vindsvåningen i överensstämmelse med ursprungliga planen för istandsättandet av paviljong I, vilket skulle innebära,

att man erhöile 19 fullgoda bostadsrum (därav 3 rum, ingående i dubblett) jämte ekonomiutrymmen. Denna plan innebure fullständig ombyggnad av yttertaket, vartill komme påmurning av ytterväggen och i samband därmed renovering av fasaderna. Hela kostnaden för dessa arbeten skulle enligt kostnadsberäkning uppgå till 152 000 kronor. Härifrån skulle emellertid avgå ett belopp av 6 430 kronor, belöpande på vissa åtgärder, vartill medel anvisats redan i samband med de föregående ombyggnadsarbetena. Den återstående kostnaden bleve alltså 145 570 kronor.

Om man valde det första alternativet, måste man även räkna med att mycket snart nödgas utbyta takets förslitna svartplåtbetäckning mot galvaniserad plåt. Enligt inhämtat anbud skulle kostnaden härför uppgå till 10 330 kronor. Dessutom kvarstode, att fasaderna vore i starkt behov av renovering. Kostnaden härför uppginge till minst 4 500 kronor.

Vid överbägande av de båda alternativen syntes de starkaste skälen tala för ett genomförande av förslaget under 2).

Byggnadsstyrelsen har i avgivet utlåtande ställt sig kritisk till förslaget samt därvid anfört bland annat följande.

Styrelsen får erinra, att styrelsen i underdånig skrivelse den 29 januari 1943 på grund av byggnadens bristfälliga skick endast med tvekan ansåg sig kunna tillstyrka då föreliggande förslag till ombyggnad av byggnadens bottenvåning och byggnadens förseende med hiss, ny värmeledning, nya elektriska ledningar samt delvis nya vatten- och avloppsledningar. Utöver då föreslagna ombyggnad avses nu tillkomma en påbyggnad. Principiellt har dock den meningen allt mer gjort sig gällande, att personalbostäder icke böra inredas i en sjukhusbyggnads vårdavdelning eller i hel påbyggd våning i sjukhusbyggnad, emedan detta genom byggnadens stora djup ställer sig oekonomiskt och personalen av sociala skäl icke bör bo inom sjukhuset och anlita dess kommunikationsmedel.

Föreliggande förslag visar också, hur oekonomiskt det är att anordna enkelrum vid ett så stort husdjup som 17 meter. Assistentköterskerummen ha sålunda erhållit onödigt stora rumsmått, och endast ett badrum och två duschar ha kunnat beredas plats. Ingången till dessa har för övrigt på mindre lämpligt sätt förlagts till trapphuset.

Den gamla byggnaden, nu iordningställd som ett provisorium, bör ej heller enligt styrelsens mening genom påbyggnad givas en förlängd livstid. Ur ekonomisk synpunkt står icke något att vinna genom en sådan påbyggnad, då en rationell nybyggnad kan erhållas för samma kostnad som denna byggnad betingar.

Den av byggnadsstyrelsen mot förslaget riktade kritiken har ingående bemötts av *sjukhusdirektionen*, som funnit densamma icke böra utgöra hinder mot ett genomförande av förslaget. Till denna uppfattning ha *det större akademiska konsistoriet* och *kanslern* anslutit sig.

Departementschefen har anfört följande.

Det nu framlagda förslaget innebär ett partiellt fullföljande av ett genomgripande om- och nybyggnadsprogram beträffande paviljong I vid akademiska sjukhuset i Uppsala, vilket på sin tid framlades som resultat av en av universitetsmyndigheterna verkställd utredning i ämnet. Första steget till genomförande av detta program har nyligen tagits, sedan 1943 års riksdag anvisat medel till ombyggnad och modernisering av de delar av paviljong I, som direkt avsågos för ögonklinikens behov. Av det ursprungliga ombygg-

nadsprogrammet återstår bland annat den nu ifrågasatta om- och påbyggnaden av vindsvåningen för åstadkommande av utökade och förbättrade bostadsförhållanden för sådan sjukhusets personal, som behöver vara bosatt inom sjukhusområdet. Vad i ärendet anförts har övertygat mig om behovet av att åtgärder vidtagas i sistnämnda syfte. Det föreliggande förslaget synes mig utgöra ett lämpligt bidrag till lösning av denna fråga. I likhet med universitetsmyndigheterna har jag icke funnit de betänkligheter, som av byggnadsstyrelsen anförts mot förslaget, vara av beskaffenhet att böra hindra dess genomförande. Mot de beräknade kostnaderna för byggnadsföretaget, 145 570 kronor, har jag icke funnit anledning till erinran. I enlighet med gällande överenskommelse mellan universitetet och Uppsala läns landsting torde kostnaderna böra lika fördelas mellan staten och landstinget. Jag vill alltså förordna, att för ändamålet av statsmedel anvisas i runt tal 73 000 kronor.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har byggnadsstyrelsen framfört betänkligheter mot ifrågavarande ombyggnadsförslag. I likhet med departementschefen har utskottet likväl funnit önskvärt, att medel anvisas för ändamålet i fråga. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Ombyggnad av paviljong I vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 73 000 kronor.

9:o) Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm. Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola. Utbyggnad av folkskoleseminarierna. Utbyggnad av småskoleseminarierna. Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkterna 10—13) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

10:o) Nybyggnader för nomadskolorna. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 14), vilket avser anvisande av medel för färdigställande av nomadskoleanläggningarna i Jämsmässholmen och Storvallen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnader för nomadskolorna* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 20 000 kronor.

11:o) Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna. Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkt 15) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Statens utlåningsfonder.

12:o) **Statens lånefond för universitetsstudier.** Beträffande vad Kungl. Maj:t (punkt 16) föreslagit riksdagen i fråga om anslag till förevarande ändamål ävensom beträffande *motionerna I: 133 och II: 244* avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

13:o) **Allmänna studielånefonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 16 och 17) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 250 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd.

14:o) **Lån till medicinska föreningen i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 18—22) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att till uppförande av ett kårhus för medicinska föreningen i Stockholm må avgiftsfritt och med nyttjanderätt samt under villkor i övrigt, som av Kungl. Maj:t bestämmas, på Norrbackaområdet intill administrations- och biblioteksbyggnaden för karolinska mediko-kirurgiska institutet upplåtas erforderligt tomtområde;

b) till *Lån till medicinska föreningen i Stockholm* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

Stockholm den 26 mars 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Karl Andersson, Heiding, Ekströmer, Berling*, fröken *Andersson*, herrar *Hesselbom* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Ward, Staxäng, Pettersson* i Dahl, *Malmborg* i Skövde, *Pettersson* i Degerfors och *Persson* i Vinberg.